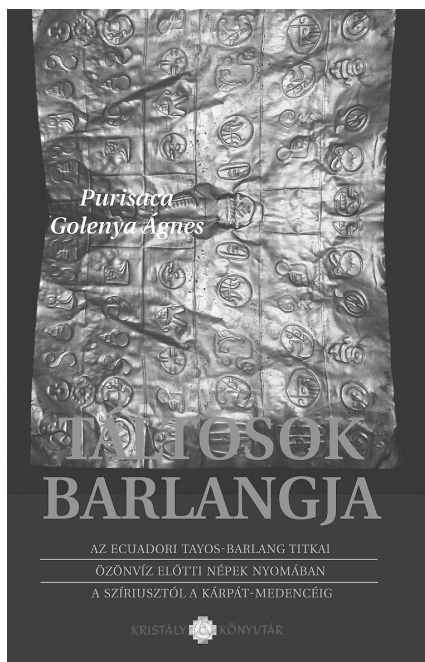

Golenya Ágnes
Táltosok barlangja
(Magánkiadás, 2013.)

A könyv borítója

A szerző 2013-ban konferenciát szervezett Körmenen, a város támogatásával Móricz János tiszteletére, ahová több fontos személyiséget is meghívott azok közül akik kapcsolatban álltak Móricz-al az Ecuador és Peru határán lévő Tayos barlang felfedezőjével. Golenya Ágnes átadta olvasóinak a konferencia szellemi üzenetét, frissen, úde stílusban a nagy eredmények hatása alatt.

Értékes beszámolót kaptunk tőle a móriczi életműről, melynek keretében objektív képet festett magának a barlangnak jelenlegi állapotáról is.

Móricz Jánost is megszólaltatta, s eredeti írásával mutatta be a jeles embert. Ezután Móricz környezetéből mutatott be pár ismerőst, rokont, ügyvédet, de élővé varázsolta Cserép Józsefet, Baráth Tibort is.

A Tayos barlang neuralgikus elemei c. fejezetben részletesen feltárta az aranylemezek legendáit, beleértve az arvisurát is, majd a Crespi-gyűjteményt mutatta be. Ezt az anyagot egy hit-térítő pap gyűjtötte össze, s joggal világhírű. Több mint 5000 tárgy és dokumentum látható benne. Cuenca nevű városban a Banco Central tulajdonát képezi. A bank szokott részanyagokat kiállítani belőle. Így egyben az 5000-et még soha sem mu-

tatták be. Utazó barátaim beszámolóiból több prospektust láttam már a gyűjteményről, de a szerző innen is tudott újat adni, különleges, kis groteszk szobrocskáival.

Könyve második részében őstörténeti tárgyú írást olvashatunk földalatti barlangokról, MU-ról és a kara népekről.

Számunkra Golenya Ágnes hozta emberközelségbe Móricz János életművét, s az egész dél-amerikai kérdéskört, mint a turanoid népeket is érintő esetleges őstörténeti terepet.

Kutatómunkáját előre lendítené, ha magyarországi tartózkodása alatt meghallgatná Bakay Kornél előadásait Budapesten és Czeglédi Katalint Érden. További sikeres kutatómunkát és sok elismerést kívánunk.

(Szerk.)

Németh Zsolt
A Kárpát-medence
legkülönlegesebb Árpád-kori
templomai I.

(B.K.L. Kiadó, Szombathely, 2013.)

A könyv borítója

Árpád-kori templomainkban járva gyakran elfog az érzés, hogy régi korok üzenetét rejtik az évszázados helyek: épületek, romos falak, vagy már csak kövek, amik a múlt szellemi kincseit küldik a mai kor emberének. Ezen épületek régészeti, művészettörténeti értékükről eddig is is-

KÖNYVEK

mertek voltak, de ősi magyar műveltségünkben betöltött valós szerepüket homály fedte.

Németh Zsolt könyve különleges mű: a helyszíneket személyesen bejárva, a régészeti kutatások anyagait leporolva, friss szemmel és tiszta tudattal tesz fel kérdéseket 13 dunántúli, illetve csallóközi templommal kapcsolatban. Mondanivalójának középpontjában az építés idejére utaló építészeti és régészeti adatok újragondolása áll, melynek során arra a következtetésre jut, hogy a vizsgált Árpád-kori templomok egy része mindenképpen 1000 előtt épült, méghozzá nem római rítusú keresztény szertartás számára. A szent istváni egyházszervezés során ezeket a centrális elrendezésű szentélyeket építették át a római keresztény, „frontális oktatást” használó liturgiának inkább megfelelő hosszúházas templomokká. A tudományos igényű vizsgálódás és a világos gondolatmenet végén katartikus erejű következtetés áll: a Kárpát-medencében több száz évvel Szent István kora előtt már álltak ősi templomok, melyek beavató és gyógyító helyek lehettek.

A szerzőnek van bátorsága figyelmen kívül hagyni a magyar történelemmel kapcsolatos tudományos dogmákat, és meri látni e keresztény templomokban az Árpád-kor előtti ősi magyar szent helyeinkre utaló nyomokat. Tisztánlátásának

eredményeként az olvasó előtt is feltárul az apszis ívéből a régi körtemplom, az oszlopmaradványnak bélyegzett kőből az oltár, egy-egy ablak furcsa elhelyezkedéséből a fényszentély. A könyvet áthatja a szerző lélekemelő gondolkodásmódja: hisz eleink gyógyító tudásában, nem római rítus szerinti keresztény hitvilágában, az Élő Istenre hangolt létében, és főleg abban, hogy e szent helyeket ma is lehetne eredeti funkciójuk szerint működtetni.

Németh Zsolt a fizika tudomány kandidátusa, Szent Korona-kutató, akinek korábban az Őrség Árpád-kori templomairól és a csíksomlyói Salvator-kápolnáról is jelent már meg könyve. A *Kárpát-medence legkülönlegesebb Árpád-kori templomai I.* egy induló sorozat első része, melyben a szerző mind a középkorral foglalkozó régész és történész szakmát, mind pedig az érdeklő nagyközönséget 1000 előtti történelmi ismereteink és világképünk teljes felülvizsgálatára hívja fel. A könyv színes fotókkal gazdagon illusztrált, pontos hivatkozásokkal ellátott, múltba révedéstől és romantikus ábrándoktól mentes, gondolatmenetét tekintve letisztult, tudományosan hiteles mű. Szeretettel ajánlom mindenkinek!

Cseuz Anett

----- * * * -----

Ecséri templomrom (Révfülp) Internet

BARANGOLÁS

folyóiratok, könyvek között

Őstörténeti és nyelvészeti érdekességek,
újdonások

Eleink

A magyar őstörténet folyóiratát nem követhetjük nyomon a világhálón (pedig a Szerencsejáték Zrt. is támogatja). Ezért kedvcsinálás végett most a 2013-as, XII. évf. 3. számáról adunk rövid beszámolót. Az írástörténethez kapcsolódó írásokkal kiemelten foglalkozunk.

(Szerk. megj.: az Ősi Gyökeret legfeljebb magán-személyek segítik, mégis önfenntartó, s a világhálón is olvasható...)

Trugly Sándor a Pozsonyi Nemzeti Múzeum gyűjteményéből mutat be kincsleleteket és kora középkori vaseszközleleteket.

Surányi Dezső tanulmányának címe: „A jászok, kunok és a birs Magyarországon”.

Csáji László (Koppány) néprajzkutató és antropológus az újjáéledő orosz-magyar együttműködésről, az U/j/elgi-tó partján felfedezett magyar vonatkozású régészeti szenzációról és a vele kapcsolatos háromnapos nemzetközi tudományos konferenciáról (címe: „Magyarok az eurázsiai sztyep-pén”) ír.

www.btk.mta.hu/magyar-ostorteneti-temacsoport-hu/tudomany-es-hagyomanyorzes-konferencia.html

Dr. Türk Attila régész és hat társa 2013. augusztusában részt vett a folytatódó feltáráson.

Csáji fő szakterülete az etnikai kérdések eddigénél árnyaltabb, interdiszciplináris megközelítése.

Sajnos nem közli a Nasilovo Gorodischtshe i. sz. 6. sz.-i település ásatási helyszínén előkerült apró bronztábla (a 61. oldalon viszont már: kisméretű ezüstlemez) képét, melyen 5 sorban rovásírásnak tűnő jelek (mintegy 50 karakter) található.

Az eddigi vélemények igen eltérők: a türköket megelőző keleti szkíta emlék (Jegorov); kazáriai héber nyelvű szöveg; magyar rovásírással írt felirat; tamgák (Küzlaszov).

Nem kedvez az archeológiai terepmunkának, hogy a közelben robbant fel 1957-ben a Majak atomreaktor.

Szekeres István témája: avar kori és székely betűk piktogram-előzményei Árpád-kori templomokban (pl. az aranyosgerendi református templomban). Id. Gudor Lajos és Gudor Péter „**Aranyosgerend**” c. könyve (2007) keltette fel a szerző érdeklődését a téma iránt.

Aranyosgerend református temploma

Szekeres néhány késő avar „szarvasi betű” származtatását is bemutatja.

A szerző a ZMTE Tudományos Tanácsának felkérésére javasolta Árpád-kori templomaink módszeres átvizsgálását. Alaptézisei:

- 1., A nikolsburgi ábécé jeleit és a szarvasi-nagyszentmiklósi feliratok betűit a Kárpát-medencében képezték kínai piktogramokból.
- 2., Az avar kori lakosság döntő többsége már (magyar) nyelvünket beszélt.
- 3., Az Európába érkező hunok régészeti leletein megfigyelhető kínai piktogramok ázsiai hun múltjuk bizonyítékai.
- 4., Népköltő eleink a Kárpát-medencébe jóval nagyobb számú piktogram ismeretével érkeztek (a hun kor kezdete óta), mint amennyiből betűket alkottak.
- 5., A székely betűírás ismerete sem lehetett általános a székelyek körében, mert a legrégebbi „nikolsburgi” néven fennmaradt eredeti ábécémásolatnál későbbi, romlott (rontott) ábécék más feltevést nem engednek meg.

A rontás (romlás) okai az általánosan el nem terjedt (tömeges, népi) használat hiánya, a megkoptott ismeretekből az újra és újra „felfedezett” székely ábécé-felújítások voltak.

Szerk. megj.: a nikolsburgi ábécé két olyan jelet („us”, „tprus”) is tartalmaz, amely csak

itt szerepel (azok máshol nem bukkan elő).
 A nikolsburgi ábécénél /15. sz. második fele/ korábban /12. sz./ készült
vargyasi (keresztelőmedence- vagy keresztartó) felirat,
a homoródkarácsonyfalvi unitárius templom kőfelirata /kb. 13. sz./,
az énlakai és a dálnoki templom felirata,
a Bolognai /forrását tekintve: gyergyói/ botnaptár,
Telegdi Rudimentája stb. készítői a nikolsburgi ábécétől eltérő jelkészletet használtak.
Akkor ezek az ábécék mind „rontottak”?
Vagy inkább a nikolsburgi ábécé „lóg ki” a sorból?

Szekeres a község nevét a „gerenda” szavunkkal hozza kapcsolatba (tehát az nem a szláv eredetűnek vélt görönd /dombhát, sziget/ vagy a román grind /bucca/ a név forrása).

A főbejárat oszlopain a kínai *fu* (anya, férfi) stilizált piktogram-változatot ismeri fel, amely a nikolsburgi ábécében még athy (aty) jelentéssel szerepel.

Mivel az általa felismert, a külső falakra rögzített piktogramokról – melyek a templom oldalfalain egymással szimmetrikusan lettek elhelyezve – említés e könyvben és máshol sem szerepel, személyesen kereste fel a templomot. Véleménye szerint a kínai *mu* (élő fa) piktogramból képzett jelről van szó, mely pl. az ótörök „fa” jelentésű betű piktogram-előzménye.

Berényi László építőmérnök és Rostás László építész megj.: a szemben lévő falakon szimmetrikusan megjelenő X-alakú „jelek” falkötő vasak, melyeket a felújításkor a kifelé dőlő falak rögzítésére alkalmaztak. Számos ehhez hasonló technikai megoldást találunk Magyarországon is. A templom lelkésze bizonyára meg tudja mondani, hogy pontosan mikor végezték el a gerendi templom renoválását (vagyis a 20. században mikor kerültek oda az X-alakú „jelek”).

Az avar-székely kérdéssel *Benkő István* és *Boda László* is foglalkozik.

Boda László teológus az avar-magyar és az avar-székely kontinuitásról ír. (Véleménye szerint Baján avarhunjai „hunabbak” voltak Attila /nyugati/hunjainál.)

Dupka György Baskírföldön jár a magyarok nyomában (az ufai régészek kutatási eredményei alapján). Az ufai Szerebrennyikov elsők között foglalkozott a **baskír-magyar** nyelvi kapcsolatokkal. E. A. Halikov a tankajevszki leletek kapcsán a temetkezési szokások párhuzamait elemezte. V. F. Gening a magyarok eredetéről írt dolgozatot. V. A. Ivanov történészprofesszor az ősmagyarok baskíriai jelenlétéről publikált átfogó munkát. Ő az ősmagyarokat nem sorolja a finnugorok közé. A baskír nép kialakulását a kipcsákok (kunok) és az ősmagyarok sajátos keveredéséből eredezteti. Baskíriában eddig több ősmagyar temetőt (összesen 273 sírhelyet) tártak fel. A Káma alsó folyása és a Dél-Urál közti területeket az I. évezred folyamán lovas nomád magyar törzsek szállták meg. A Kazár Birodalom összeomlásától kezdődően az arabok erőszakosan terjesztették az itteni meghódított népek között az iszlám vallást.

Ráduly János a nemrég (2013-ban) megjelent **Rovásatlaszt** értékeli.

Hosszú Gábor impozáns műve az írástörténet (jel-fejlődés) terén hoz újat. A számítógépes kutatások eredményeit táblázatokba rendezi, így az eddigektől eltérő összefüggérendszer, modellek felé is utat nyit.

Főbb témakörei:

Az egyes rovásgrafémák (írásjegyek, betűk, ligatúrák) változatai

A rovásszámok leszármazása

Történelmi áttekintés:

Protorovás (8-10. sz.),

korai steppei rovás (kb. 10. sz. – pl. tegezfelirat Homokmégy-Halomról),

Kárpát-medencei rovás (6-8. sz. – pl. a jánoshidai tütartó, nagyszentmiklósi aranykincs, szarvasi tütartó),

steppei rovás (9-10. sz. – pl. a kijevei levél),

székely-magyar rovás (8. sz.-tól – pl. a vargyasi, a székelyderzsi, a csíkszentmiklósi felirat)

– és az előbbi (időnként egymással átfedő) korszakok írásemlékei.

Ráduly néhány kérdésben a Rovásatlaszban leírtaktól eltérő álláspontot képvisel.

Pl. szerinte az eSZTeNDŐBeH szó végén H és nem E betű áll; a konstantinápolyi felirat minden részletére meg tud adni elfogadható olvasatot. Szerinte egyetlen graféma (esetenként) több hangértékű is lehet. Ráduly nem ért egyet Sebestyén Gyula eljárásával, aki „a szerinte hibásan másolt

kezdő szavakon javítva” jutott el a csíkszentmiklósi felirat olvasatához. A homoródkarácsonyfalvi kőfelirat egyes részleteit is másképpen „olvassa”.

Összességében azonban egy széles körű tájékozottságot felmutató szerző hiánypótló műveként értékeli Ráduly a Rovásatlaszt.

Záhonyi András

* * *

Makkay János Hogyan kell történelmet írni?

A szerző kiadása, Budapest, 1998

A cím a szíriai-görög *Lukianosz* munkájára utal. Ő írta: „...bizony óriási hiba, ha a történetírást nem tudjuk megkülönböztetni a költészettől.”

Makkay humorosan tárja elénk példáit, szemléltetve, hogy az emberi elfogultság és butaság mára sem halt ki teljesen...

Makkay János jelszava: **rendszer váltást az Akadémián!** Ma ugyanis nagyrészt még mindig ugyanazok a tudósok (és „hű” tanítványaik) véleménye a mértékadó, akik évtizedekig a 'békepapokkal' együttműködve /időnként politikai befolyás hatására/ tájékoztatták félre a közvéleményt és a tanulóifjúságot.

(*Megoldás:* minden támogatást meg kellene vonni tőlük, és egy tiszta lappal induló, felkészült és becsületes gárdának lenne érdemes átadni a váltóbotot! Egy megbízható és alapos, „keleti” és „nyugati” kutatókat is felsorakoztató nemzetközi bizottság dönthetné el, kinek a munkája értékes szakmailag, illetve mentes a „szubjektívizmustól”.

Tudjuk, hogy a politikában ezt a váltást „nem sikerült” megvalósítani – de legalább történetek kezdő, illetve látszatlépések. A tudomány és az egyházak területén azonban ez az „átvilágítás” a mai napig egyáltalán el sem kezdődött!)

A tények makacs dolgok.

M. Tindall angol filozófus (1655-1733) előbbi mondását még *Sztálin* is „átvette”...

Makkay érdekes példákat hoz a „tényekre”, s közben kérdez.

Miért van az, hogy

- a nyelvész végzettségű, szótörténeti érdeklődésű fiatal munkatársak szinte teljességgel hiányoznak a Nyelvtudományi Intézet nagyszótár-készítő osztályáról? (Ezt *Makkay* 1998-ban írta! Vajon ma mennyire érvényes?)

- újabban még a nyelvtudósok is hadilábon állnak a latinnal?

Györffy György szerint az **Eunedbelianus** név összefügg a régi oguz eredetmondával. Máshol meg azt írja, hogy Eunedbelianus = Ene(ch) + Du(la) + Bel(ar).

Balogh László rövid cikkében¹ elmagyarázta, hogy Györffy mindössze két filológiai hibát követett el egyetlen szóban... A helyes olvasat: yunedubeliani (*jenődbeli*, azaz Jenő törzsbeli).

Az *Annales Regni Francorum*-ban így szerepel egy mondat:

„Sed et hostes antea illis populis inexperti, qui Ungri vocantur, regnum eiusdem populantur.”

Pontatlan fordítása (*Mátyás Flórián* szerint):

„De még azon népek által elébb nem tapasztalt ellenségek is, kik ungrinak neveztetnek, pusztítják (Német Lajos) országát.”

Györffy ezt vette át... (és ezt a fordítást Harmatta János is elfogadta.)

Tóth S. László (HKÍF²) precízebb fordítása /ezt Ungváry is megerősíti/:

„...de azon népek előtt korábban ismeretlen ellenségek is, akiket magyaroknak /Ungri/ neveznek, ugyanannak királyságát pusztítják.”

TANULSÁG: NEM MINDEGY, hogy mi pusztítunk – vagy egy általunk nem ismert nép...!

„Morva szövetségről csak *Bóna* meg *Kristó* álmaiban van szó, a forrásban nem.” /*Makkay*, 16. o./

„A Kárpátoktól keletre előforduló „ungri” akár 862 előtt is lehet árpádi magyar. Nyugaton (a Kárpát-medencében vagy attól nyugatra) semmi szín alatt nem.

¹ Balogh L.: A titokzatos Eunedbelia titka, *Névtani Értesítő* 15, 1993, 29-31.

² A honfoglalás korának írott forrásai. Szerk.: Kristó Gy. Szeged, 1995.

896 után viszont a keleten előforduló ungrri már csak alkalmanként lehet árpádi magyar.

Győrffynek és Kristónak/ logikából egyes!”

/Megj.: Makkay a 17. oldalon azért túloz, amikor az előbbiekért ’nullás’ érdemjegyet ad... ☺/

Makkay megjegyzései Kristó pongyolán használt „szakszavaihoz”

A szótó: nem gyök!

A gyök: nem radical (csak a vegytanban az), hanem (a nyelvészetben) stem vagy root.

Erdős steppe = forest steppe (nem „wooded steppe”).

Lovas temetkezés = Equestrian burial (nem „horse burial”).

Körte: a „paleobotanical science” foglalkozik vele, nem a „zoogeographical science” (magyarul: a körte inkább növény, mint állat...)

„... a Várhegy egyik barlangjában olyan kőbalta került elő, amelyet a közel fél százezer évvel ez előtt itt élt ősember használt.”

/Az életföldrajz-kutató Győrffy György és Zólyomi Bálint: A Kárpát-medence és Etelköz képe egy évezred előtt. In A honfoglalásról sok szemmel. Szerk. Kovács L.. Bpest, 1994, 27-30./

Megj.: A cím ’magyarabbul’ így hangzik: „...egy évezreddel ez előtt”.

Makkay szerint az előbbi mondatban három épületes számárság van:

1., A (csiszolással készített) kőbalta nem azonos az 50 000-200 000 éve használt kődarabokkal (pattintott szakócékkal, hasogatókkal, szilánkeszközökkel stb.).

2., Ősember 50 000 éve már nem élt. (Őskőkori ember viszont igen.)

3., A budai Várhegyen élő ember kb. 200 000-400 000 éve élt ott.

Az avarok éhhalál-teóriájának bírálata „egyrészt az ősföldrajzot nem tanuló (*Makkay megj.: inkább nem oktató!*) hazai egyetemi képzés szellemi bezártságából eredő „ressentiment”-ből (*Makkay megj.: magyarul neheztelésből*), másrészt az új gondolatokkal szembeni idegenkedésből fakad.” */Kristó Gy./*

Makkay megj.: az előbbi megállapításnak (ugyanúgy, mint az ősember 50 ezer éves kőbaltajáról szóló regényes történetnek) nincsen semmi tudományos értéke!

Stilisztikai hibák *Győrffy Gy.* 1997-es könyvében: „állandóbb (?) jellegű”, „nem kedvez is”, „már

nagyrészt lakóitól elhagyott” /jobb lenne pl.: lakóitól nagyrészt már elhagyott/ stb.

Makkay megj.: nemcsak görögül lehet öregkorban megtanulni, hanem magyarul is...

(A skolasztikusan gondolkodó) *Benkő Lóránd* írja 1998-ban:

„a nagyecsedei Sárvár régészeti kutatásainak területén már a bronzkorban laktak”.

Makkay megj.: már az ÚJKŐKORBAN is LAKTAK ott emberek!

Benkő L. Anonymus minden hitelességét elvitatja.

Számára a honfoglaló seregek megokolatlan visszatérést /is/ belekombináló útiránya elfogadhatatlan. Arra nem gondolt, hogy Anonymus az álmosi-árpádi útvonalat azokkal a fogalmakkal írta le

/hasonlóképpen a mai történelemtudományhoz: pl. Neolithic culture of Greece /1996/ – holott az újkőkorbán még Görögország sem létezett!/,

amelyeket az ő kora már ismert!

A FORRÁSok megbízhatóságáról (31-32. o.)

Ibn Hordádzbeh (földrajzíró): Az utak és országok könyve (Góg és Magóg falának leírása egy tolmács előadásában) – *Makkay szerint* is ez csak egy költött mese!

„Góg és Magóg oly nép, akik mindegyikének a hossza akkora, mint egy magunkfajta zömök ember fele; köröm helyett kezeiken karmok vannak, zápfogaik és agyaraik vannak, mint a vadállatoknak; füleik nagyok, ha az egyiket ágy gyanánt használják, a másikkal takaróznak (?), ...úgy közöszülnek, mint a barmok.” (*Al-Hamadzáni* írja – *Wahb ibn Munabbih* nyomán...)

Makkay szerint ennyi elég is Góg és Magóg utódairól, a mai magyarokról, azok embertani és néprajzi ismertetéséről! A Mendel-törvény szerint ugyanis őseink örökölhették a karmokat, az agyarakat, a lepedőnyi füleket...

Ennyit „érnek” az arab és perzsa történetírók „hiteles és értékes” adatai (és ennyire megbízható azoknak a magyar őstörténetkutatásban való felhasználhatósága...)

Az árpádi honfoglalás fő és megbízható forrásának számító *Ibn Ruszta* tízezer (bizánci) aggastyánról, tízezer

ifjúról, tízezer apródról stb. és 5000 aranykeresztről „beszél”.

Konstantinápoly szűk belvárosában a bizánci császár kivonulása (templomba menetele) során nem is volt hely ennyi embernek és keresztnek...

A kerek sereglétszámok ugyancsak megkérdőjelezhetők!

(*Ibn Ruszta* és *Gardizi Dzsjahani elveszett művéből* kivonatolta leírásait. Ezek többszörös szövegrontást szenvedtek...

Dzsdajháni szerint (?) a magyarok tűzimádók /volt köztük egy iráni kultúrájú néprész/.

Kovács Előd balladakutató miért fél kimondani, hogy a finnugor nyelvű ősmagyarok már a 896-os honfoglalás előtt találkozhattak iráni népekkel? (A közép-iráni hagyományelemek így kerülhettek baladáinkba.)

Gardizi szerint a magyarok főnöke 20 000 lovassal /vonul ki/. → Kristónak egyedül ez ad szilárd fogódzót a honfoglaló magyarság létszámának megállapításához... amely így kb. 100 000 fő.

A százezrek csak a 13. sz.-i, igen túlzott tatár sereg és irodalmi példák alapján után induló exaggerációk /túlzások/. (*Pauler Gyula* józan fenntartása 1899-ből)

A fuldai évkönyvek szerint 20 000 lovas halottja volt a győztes (?) bolgároknak 896-ban az Árpád népe ellen vívott csatában.

Megj.: ezek szerint a muszlim források adatainak arányszámai szerint kb. 200 000-en lehettek...

...és 899 szept. 24-én Itáliában /a Brenta mellett/ pontosan 20 000 itáliai pusztult el a vesztett (?) ütközetben (In: HKÍF³ 191, ill. 192).

Megj.: 10 000, 20 000, 30 000, 50 000 – furcsa módon mindig „roppant kerek” (és túlzónak tűnő) számok... A perzsa-arab forrásokban szinte minden idő, távolság és terület 10 vagy 10-zel osztható szám: pl. 20 napi járóföld, 100 farszek szélesség, 1000 várőrző férfi, 4000 szőlőskert, 300 000 ló. Igen sematikus adathalmaz...

***Kmoskó Mihály* kételyei /a mohamedán források korlátainak bemutatása/ egyetlen szót sem kapnak a MAGYAR ŐSTÖRTÉNET KUTATÁSÁNAK FORRÁSAIT tárgyaló egyetlen egyetemi tankönyvben⁴!**

³ A honfoglalás korának írott forrásai. Szerk.: Kristó Gy. Szeged, 1995.

⁴ Bevezetés a magyar őrtörténet kutatásának forrásaiba, Bp., 1988, 211-227.

„Hála a szegedi iskolának, 1988 óta tudjuk, Nagy Sándor hódító útra kelt Tibetbe is /forrása: Qudáma közlése/. Ez bizonyára a Curtius-életrajz azon részében szerepelt, amely nem maradt ránk, de megbízható (?) moszlim földrajztudósok még olvasták...” /Makkay, 14. o./

Waltharius-legenda

(*Győrffy* soha nem olvasta, alighanem csak „*Kurcz Ágnes* butuska interpretációjából” tud róla...)

Attila udvarában a szökésre készülő Walther és Hildegund lakomáján 100 asztalnál 100-100 vendég foglalt helyet. Ebből a 10 000 lakomázóból a Roland-ének /fordította: *Rajnavölgyi Géza*, 1996/ már 10 királyt és pontosan 20 000 résztvevőt „csinált”.

A 20 000 harcos lovas (itt) inkább ősi mesés elem, sem mint hitelesnek veendő történelmi tény!

(lásd még *Homérosznál*: „...sokezer kint szerzett minden akháznak”)

A 40 000 szaracén lovas ellen harcolva pontosan 20 000 a frank halottak száma (egyelőre több nem is lehetne...) Viszont a bretonok 30 000-en jönnek stb.

Remélhető hát, hogy az ősmagyar és korai ómagyar kor kiváló kutatói is felhagynak egyszer majd azzal, hogy Árpád népe lélekszámát a mesebeli 20 000-re építve állapítsák meg!

Felmerülő KÉRDÉSEK:

A félmillió árpádi magyar mennyi folyó vizét itta ki és mennyi erdőt tüzelt fel?

Hány hetet vesz igénybe ennyi ember átkelése a folyókon?

A kb. 10 000 pólyásbabát hogyan pelenkálták az édesanyák? ☺

Szabó A. Ferenc (Új Magyarország, 1977. okt. 29, 9) úgy véli, hogy az „ugor török háborúban” a levert török párt képviselői hangoskodtak „halszagú finnugor rokonságot” emlegetve.

Pedig csak a *Századok* egyik számát (131: 3, 1997, 782) kellett volna fellapoznia, hogy legalább abból megtudja: a „halszíros atyafiság” kifejezést a finnugor rokonságot valló tudósok találták ki és „adták” a török-pártiak szájába, hogy még jobban megalázzák őket...

Egyébként nem halszagúnak nevezett északi rokonságról – finnekről-észtekről – volt szó (*Szabó A. F.* rosszul

írja), merthogy inkább keletre élő nyelvrokonainkról⁵ folytak a viták.

Kristó az ómagyar etnikum szláv eredete mellett kardoskodik (Makkay szerint elképesztően unalmas stílusban...), s adatait /a megbízhatatlan/ *Dzsajhánna* építi.

(*Megj.*: megdöbbenő, hogy *Györffy* ugyanerre a forrásra építkezve már alaposan eltérő véleményen van...)

A 20 000-es csodacsapatokra (pl. újászokra) vonatkozó korai források nem az újasszír korból származnak, hanem korábról (egy korábbi forrásadat: „Kr. e. 1115-ben a muški nép 20 000 főből állott”). A fémlemez-ekkel erősített páncélzat sem újasszír találmány, a hetiták már korábban alkalmazták (Kr. e. 13. sz.).

Dávid 700 harci szekeret és 40 000 arámi harcost semmisített meg (lásd Sámuel könyve).

„Kerek számokról” tudósítanak a következő szerzők /neveik hol magyar átírásban, hol eredeti formában szerepelnek Makkaynál, ezen mi nem változtattunk/ is: Knidosi Ktesias, Iustinus, Periklész, Thuküdidész, Platón, Xenophón, Démoszthenész, Lukianosz, Diodorosz, Arrianosz, Curtius, Arisztotelész, Polübiosz, Strabón, Plutarkhosz, Cicero, Flavius Iosephus, Tacitus, Suetonius, Pausanias, Ammianus, Zószimosz, Eutropius, Philosztorgiosz, Victor (byzacenai püspök), Jordánész, Hydatius.

A nagyotmondás aztán elterjedt a sztyepp írástudatlan (?) nomádjainál is.

Pl. ótörök түмән, perzsa تۇمان, örmény думан, mongol түмен → magyar **tömény** = 10 000, számos, sok; a tömény szó tehát **nem kimondottan finnugor eredetű szó...** ☺)

Nibelungenlied

A szászok ellen harcoló *Siegfried* mondja az aggódó *Günthemek*:

„Ne félj, bátran megállok én harmincezret
Egy ezred magammal! Csak bízd reám magad.”
(Később meg 20 000 vérszomjas hun áll csatára
készen...)

Makkay (1998-ban) kíváncsi arra, hogy fiatal történészeink és régészeink meddig nevelkednek és munkálkodnak még megelégedetten az ilyesféle badarságok emlőin? Mikor verik már szét a *Hunfalvy/Hunsdorfer*, *Hampel*, *Pauler* és társaik

által konstruált, nyelvészek és történészek tucat-jaitól 100 évig dédelgetett, *Györffy* és *Kristó* műveiben zagyvasággá kutyult és bebetonozott ócska honfoglalás-elképzeléseket?

Történelem előtti idők

Csak a nyelvtudósok (pl. *Rédei Károly*) számára voltak /és vannak/ – már viszonylag jobb történészek se használják ezt a fogalmat.

(Nyelvtörténészeinknek általában fogalmuk sincs arról, mi is lehet az a „történettudomány”...)

Rédei (Radanovics) *Károly*⁶ és társai összekeverik nyelvünk finnugor eredetét a magyar nép etnogenezisével. (A nyilvánvalóan török etnikumú nép /Árpád népe/ ajkán hozatják be a Kárpát-medemcébe a „finnugor magyar nyelvet”).

Nyelvészeink és történészeink mindmáig nem magyarázták meg tisztességesen népiünknek, miért beszélünk mi itt finnugor-magyarul, ha elődeink évszázadokig nem finnugor módon éltek, dolgoztak, harcoltak, ruházkodtak, temetkeztek, gazdálkodtak, ettek-ittak, gondolkodtak, szaporodtak?

A „rettenthetetlen nyelvtudós” *Rédei* többször is agglutinatív láncot ír (agglutinatív helyett), amikor az uráli nyelvektől idegen inkorporációs szerkezeteket (és igeragozást) tárgyalja.

Lakó György szerint „egészében vagy részben új etimológia került ki *Rédei* tolla alól (pl. a tokhár *was)”. A **rideg valóság**: Rédei UEW-je (Uráli etimológiai szótára) 75%-ban megegyezik a Lakó által szerkesztett MszFE⁷ adataival.

Ez utóbbi elkészítésében Rédei 12 évig vett részt mint munkatárs – erről azonban egy szó se esik az UEW-ben... ☺

Záhonyi András

WWW.SUMER.HU

A SUMER-AKKÁD-MAGYAR SZÓ- és JELTÁR INGYENESEN ELÉRHETŐ a VILÁGHÁLÓN!
(Készítette: *Záhonyi András*, a Miskolci BE tanára.

A világhálóra a Rovás Alapítvány segítségével és az NKA támogatásával került fel.)

⁵ Részletesebben lásd Bereczki G.: A Névától az Urálig. Szombathely, 1994 és Békés Vera írásai

⁶ Rédei K.: Őstörténetünk kérdései (A dilettáns nyelvhasználatról). Bp., 1998, Budapesti Finnugor Füzetek 10.

⁷ MszFE: A magyar szókészlet finnugor elemei I. (Lakó Gy., 1972)